

Knowledge grows

Etikos kodeksas

„Yara“ verslo partneriams

Mūsų misija

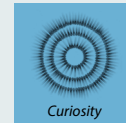
Atsakingai maitinti pasaulį
ir apsaugoti planetą.

Mūsų vizija

Bendradarbiaujanti visuomenė,
pasaulis be bado, tausojama
planeta.

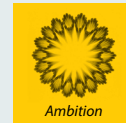
Collaboration

Curiosity

Accountability

Ambition

Kiekvienas „Yara“ verslo partneris, įskaitant, bet neapsiribojant, tiekėjus, platintojus, atstovus, perpardavėjus, bendrų veiklų partnerius, klientus ir strateginius partnerius, pripažįstamas svarbiu pasaulinės komandos nariu, prisidedančiu prie „Yara“ sėkmės ir atsakingo verslo, atitinkančio mūsų misiją, viziją ir vertybes. „Yara“ verslo partnerių etikos kodeksas taikomas visiems asmenims ir įmonėms, su kuriomis „Yara“ palaiko verslo santykius, neatsižvelgiant į jų pobūdį, sandorių tipą ar trukmę. Tai apima visų teisiųjų tipų įmones, nuosavybės struktūras ir jurisdikcijas, kuriose jos įregistruotos. Mūsų tikslas – užmegzti santykius su verslo partneriais, kurie laikosi panašių verslo vertybių kaip ir „Yara“ bei verslą vykdo etiškai.

Šiame dokumente pateikiami dviejų tipų verslo sąžiningumo standartai: a) griežti teisiniai įsipareigojimai „Yara“ verslo partneriams, kuriuos sudaro nediskutuotini standartai ir taisyklės; bei b) rekomenduotini standartai, kuriuos sudaro pageidaujami standartai, kurių „Yara“ tikisi, kad jos verslo partneriai laikysis. „Yara“ pasilieka teisę nutraukti verslo santykius, jei reikšmingai pažeidžiami griežti teisiniai įsipareigojimai, ir kartu su savo verslo partneriais spręs bei padės ištaisyti padėtį, jei pažeidžiami rekomenduotini standartai. „Yara“ taip pat pasilieka teisę stebėti ar tikrinti verslo partnerius dėl šiame dokumente išdėstytų įsipareigojimų ir lūkesčių atitikties.

Anoniminius pranešimus apie netinkamą elgesį ir neetišką verslo praktiką galima pateikti „Yara“ etikos karštąja linija, kurią galima rasti adresu www.yara.com

Teisiniai „Yara“ verslo partnerių įsipareigojimai

1) Bendroji atitiktis: „Yara“ verslo partneriai privalo laikytis visų galiojančių įstatymų ir kitų teisės aktų, įskaitant, bet neapsiribojant toliau nurodytais 2–8 punktais, ir pranešti „Yara“ apie bet kokius įtariamus pažeidimus ar kitus šiame dokumente nustatytų standartų nesilaikymo atvejus, kad būtų galima bendrai patikrinti faktus. Tai taikoma „Yara“ verslo partneriams ir jų subrangovams.

2) Papirkimas ir korupcija: „Yara“ verslo partneriai laikosi aukščiausių verslo etikos standartų, gerbia vietos įstatymus ir nedalyvauja jokiame veikloje, kurioje galima korupcija, kyšininkavimas, sukčiavimas, lengvatiniai mokėjimai, kyšiai, neteisėti kyšiai, neteisėti atlyginimai ar turto prievartavimas. „Yara“ palankesnius mokėjimus laiko korupcijos forma ir tokiems mokėjimams taiko nulines tolerancijos politiką

3) Pinigų plovimas: „Yara“ verslą vykdo sąžiningai, laikydamasi įstatymų ir kitų teisės aktų. Neleisime savo verslo partneriams „Yara“ vardu toleruoti ar remti bet kokios formos pinigų plovimo bet kurioje vietoje.

4) Sąžininga konkurencija: „Yara“ griežtai draudžia antikonkurencinius susitarimus ar veiksmus, įskaitant kainų nustatymą, prekių ar paslaugų tiekimo ribojimą, pasiūlymų klastojimą ir rinkos pasidalijimą. Reikalaujame, kad mūsų verslo partneriai įsipareigotų užtikrinti laisvą ir sąžiningą konkurenciją bei laikytis atitinkamų konkurencijos įstatymų ir taisyklių.

5) Produktų naudojimas: Atsižvelgdama į mūsų tvirtą įsipareigojimą laikytis teisiųjų ir reguliavimo įsipareigojimų, Yara netoleruos netinkamo mūsų produktų naudojimo neteisėtais tikslais. Tai apima (tačiau tuo neapsiriboja) netinkamą gatavų produktų, tarpinių produktų ir žaliavų naudojimą nelegalių svaigiųjų medžiagų ir nelegalių sprogmenų gamybai. Siekdama stiprinti savo teises ir reguliavimo sistemas, „Yara“ nuolat informuoja savo verslo partnerius apie jų pareigas įdiegti tinkamas stebėsenos sistemas savo tiekimo grandinėse, siekiant užkirsti kelią netinkamam naudojimui arba jį nustatyti ir nedelsiant sustabdyti. Taip pat reikalaujama laikytis galiojančių įstatymų ir kitų teisės aktų bei „Yara“ rekomendacijų, susijusių su pavojingų medžiagų valdymu, kaip numatyta dokumentuose.

6) Vaikų išnaudojimas arba priverstinis darbas: „Yara“ nesinaudos ir nesutiks su prekyba žmonėmis, nesavanorišku darbu, vergišku ar priverstiniu darbu ir nesutiks, kad kas nors tai darytų mūsų vardu. Bet koks verslo partnerių vaikų darbo naudojimas turi atitikti tarptautiniu mastu pripažintus standartus, pavyzdžiui, UNICEF ir TDO gaires, taip pat vietos teisės aktus. Tikimės, kad verslo partneriai įgyvendins veiksmingas vidaus kontrolės priemones, skirtas įdarbintų darbuotojų amžiui patikrinti.

7) Diskriminacija: „Yara“ labai rimtai žiūri į diskriminacijos problemą. Reikalaujame, kad su mūsų verslo partnerių darbuotojais būtų elgiamasi pagarbiai ir oriai, o lygios galimybės būtų grindžiamos tik nuopelnais, nepriklausomai nuo rasės, odos spalvos, religijos, lyties, amžiaus, tautybės, seksualinės orientacijos, šeimyninės padėties ar negalios.

Rekomenduojami standartai „Yara“ verslo partneriams

1) Bendrieji lūkesčiai: tikimasi, kad „Yara“ verslo partneriai laikysis panašių standartų, kaip išdėstyta 2–8 punktuose, ir reikalaus to paties iš savo verslo partnerių, ypač tų, kurie vykdo verslą „Yara“ naudai.

2) Verslo dovanos ir svetingumas: „Yara“ vadovaujasi pagrindine taisykle, kad mes esame linkę nedovanoti ir nepriimti dovanų. „Yara“ darbuotojai negali duoti ar priimti didesnių nei 75 JAV dolerių vertės dovanų be aiškaus raštiško vadovo sutikimo. „Yara“ darbuotojai nesistengs daryti įtakos kitiems ar būti įtakojami kitų teikiant ar priimant dovanas ir (arba) naudojantis svetingumu.

3) Judėjimo, asociacijų ir kolektyvinių derybų laisvė: „Yara“ tikisi, kad jos verslo partneriai gerbs ir gins savo darbuotojų teisę į asociacijų laisvę, įtraukiant profesines sąjungas ar panašias išorines atstovaujamas organizacijas. Jų darbuotojai turi turėti teisę į kolektyvines derybas pagal galiojančius įstatymus ir kitus teisės aktus, o darbuotojai – teisę nestoti į profesinę sąjungą ar kitą atstovaujama organizaciją. Jei šios teisės ribojamos, tikimės, kad mūsų verslo partneriai ras alternatyvias efektyvias darbuotojų ir darbdavių bendradarbiavimo priemones. Verslo partneriai privalo užtikrinti, kad jų darbuotojams nebūtų finansinės naštos, susijusios su įdarbinimo procesu, pavyzdžiui, mokesčių ir susijusių išlaidų, ir užtikrinti, kad niekaip nebūtų ribojama darbuotojų teisė laisvai judėti.

4) Interesų konfliktai: „Yara“ tikisi, kad jos darbuotojai ir verslo partneriai nedelsdami atskleis ir spręs situacijas, kai kyla tikras, potencialus ar tariamas interesų konfliktas.

5) Vienodas užmokestis ir darbo valandos: Tikimės, kad verslo partneriai savo darbuotojams už jų atliktą darbą mokės sąžiningai, nepaisant jų įsitikinimų, ar asmeninių savybių. Darbuotojams, konsultantams ar rangovams individualus atlygis priklauso tik nuo pareigų, darbo rezultatų ir kompetencijos. Užmokestis turi patenkinti lokalaus minimalaus darbo užmokesčio reikalavimus ir užtikrinti deramą pragyvenimo lygį darbuotojams ir jų šeimoms. Taip pat tikimasi, kad verslo partneriai laikysis galiojančių įstatymų ir taisyklių dėl darbo valandų bei poilsio laiko.

„Yara“ verslo partneriai turi įsipareigoti kurti sąžiningą darbo aplinką ir laikytis visų galiojančių vietos įstatymų, susijusių su diskriminacija įdarbinant ir įdarbinimo praktika.

8) Saugi ir sveika darbo aplinka: „Yara“ verslo partneriai savo darbuotojams ir rangovams turi užtikrinti saugią bei sveiką darbo vietą, atitinkančią tarptautinius standartus ir nacionalinius įstatymus.

6) Vietos gyventojai: „Yara“ tikisi, kad verslo partneriai nustatys ir pripažins vietos gyventojus, kuriems daro įtaką jų veikla, taip pat gerbs vietos gyventojų teises ir užkirs kelią jų pažeidimams. Vietos gyventojai turi teisę gauti informaciją ir dalyvauti sprendimų, darančių jiems poveikį, priėmime.

7) Aplinkos apsauga ir poveikis aplinkai: Tikimės, kad verslo partneriai veiks laikydamiesi visų galiojančių aplinkosaugos įstatymų ir taisyklių. „Yara“ tikisi, kad verslo partneriai įgyvendins tinkamą aplinkosaugos politiką ir aplinkosaugos vadybos sistemą, apimančią su jų veikla ir produktais susijusį poveikį aplinkai bei riziką viso ciklo laikotarpiu. Taip pat tikimasi, kad bus naudojamos aplinkai nekenksmingos technologijos, produktai ir paslaugos, siekiant optimizuoti gamtos išteklių, energijos ir vandens naudojimą bei sumažinti neigiamą poveikį orui, vandeniui ir požeminiam vandeniui, dirvožemiui, biologinei įvairovei bei klimatui.

8) Tvarumas: „Yara“ tikisi, kad jos verslo partneriai priims ir skatins tvarumo principus bei laikysis taikomų aplinkosaugos, socialinių ir valdymo (toliau – ESG) įstatymų bei taisyklių, taip pat numatys visus žinomus ar numatomus būsimus reikalavimų pokyčius ir imsis visų pagrįstų veiksmų, kad užtikrintų jų laikymąsi.

9) Skundų nagrinėjimo mechanizmai: „Yara“ tikisi, kad jos verslo partneriai įdiegs pranešimų teikimo mechanizmus ir procesus, skirtus darbuotojų ir galimai paveiktų suinteresuotųjų šalių skundams nagrinėti.

Apie bet kokią pažeidimą ar susirūpinimą, susijusį su „Yara“ darbuotoju, konsultantu, rangovu ar verslo partnerių elgesiu, reikia nedelsiant pranešti „Yara“ etikos ir atitikties departamentui adresu ethics@yara.com.

Išsamesnės informacijos apie „Yara“ etikos karštąją liniją ir etikos bei atitikties komandą rasite www.yara.com.